

ЗМІСТ

Вступ	7
<i>Розділ 1. Демонологія як наука: основні поняття та методологія</i>	11
1.1. Предмет і об'єкт демонології: демон як архетип зла в релігійних і культурних системах	11
1.2. Історичний розвиток демонології як науки: від середньовічних трактатів до сучасних досліджень	14
1.3. Методологічні інструменти: компаративний аналіз, етнографічні дослідження, психоаналіз вірувань	18
<i>Розділ 2. Витоки демонологічних уявлень у давніх цивілізаціях</i>	22
2.1. Демонологічні вірування у первісних культурах: анімізм, шаманізм і перші уявлення про злих духів	22
2.2. Демони у міфології стародавнього Сходу: зороастризм, маніхейство та ранні дуалістичні концепції.....	24
2.3. Демонологія у релігійних системах Стародавнього Єгипту: міфологічна система, боги та демони (Апеп, Сет, Аммут), ролі в космології, еволюція вірувань від Старого царства до елліністичного періоду.....	28
2.4. Демонологічні образи у культурі Месопотамії: демони в шумерській, аккадській та вавилонській міфологіях (Пазузу, Ліліт, Ламашту), ритуали екзорцизму, зв'язок з епічними текстами	30
<i>Розділ 3. Демонологія в античному світі</i>	33
3.1. Грецька демонологія: даймони як проміжні істоти, ролі в філософії (Платон, Арістотель), міфи про демонів (Гарпії, Горгони) .	33
3.2. Римська демонологія: генії, лари та злі духи, вплив грецької традиції та етруських вірувань.....	36
3.3. Трансформація античних уявлень: вплив на раннє християнство та середньовічну демонологію	39
<i>Розділ 4. Дуалізм добра і зла у релігії</i>	43
4.1. Формування уявлень про добро і зло у ранніх релігійних віруваннях	43
4.2. Історичні форми дуалізму добра і зла у світових релігійних традиціях	45
<i>Розділ 5. Еволюція вірувань у злих духів</i>	51
5.1. Образ диявола та демонів у релігійному світогляді середньовічної Європи	51

5.2. Історико-богословська трансформація уявлень про зло та демонічні сили у християнстві	63
<i>Розділ 6. ДЕМОНОЛОГІЯ У НАРОДНИХ ВІРУВАННЯХ ТА ФОЛЬКЛОРІ</i>	68
6.1. Народні вірування як джерело демонології: фольклорні наративи, легенди та міфи про демонів	68
6.2. Роль фольклору в збереженні демонологічних образів: приклади з різних культур (відьми, привиди, перевертні)	70
6.3. Сучасний фольклор: урбаністичні легенди та їх демонологічні елементи	73
<i>Розділ 7. СЛОВ'ЯНСЬКА ДЕМОНОЛОГІЯ</i>	77
7.1. Історичні корені: дохристиянські вірування слов'янських народів, вплив язичництва	77
7.2. Основні демони та духи: домовики, лісовики, водяники, упирі – характеристики та ролі в фольклорі	78
7.3. Еволюція уявлень: християнізація та трансформація демонів у фольклорі	81
<i>Розділ 8. СКАНДИНАВСЬКА ДЕМОНОЛОГІЯ</i>	84
8.1. Міфологічні основи: нордична міфологія, едди та саги – тролі, ельфи, драуги	84
8.2. Демони в фольклорі: характеристики злих духів, їх взаємодія з людьми та богами	85
8.3. Історичний розвиток: від вікінгів до середньовіччя, вплив християнства	86
8.4. Сучасні інтерпретації: роль у скандинавській літературі, іграх та туризмі	89
<i>Розділ 9. АФРИКАНСЬКА ДЕМОНОЛОГІЯ</i>	93
9.1. Різноманіття традицій: демонологічні уявлення в субсахарській Африці, вплив анімізму та предківських культів	93
9.2. Основні демони: духи зла в традиціях йоруба, зулу та конголезьких народів – приклади та ритуали	96
9.3. Колоніальний вплив: змішування з християнством та ісламом	99
9.4. Сучасний контекст: демонологія в африканській літературі, кіно та соціальних практиках	102
<i>Розділ 10. МЕКСИКАНСЬКА ДЕМОНОЛОГІЯ</i>	106
10.1. Передколумбові традиції: ацтецькі та майя демонічні істоти – Кетцалькоатль як антагоніст, духи підземного світу	106
10.2. Колоніальний період: змішування з католицизмом, День мертвих та демонологічні елементи	108

10.3. Культурний вплив: роль у мексиканському мистецтві, літературі та фестивалях	110
<i>Розділ 11. ДЕМОНОЛОГІЯ КРАЇН АМЕРИКИ.....</i>	<i>113</i>
11.1. Північна Америка: індіанські демони (вендіго, шкіроходи), колоніальні вірування (салемські відьми)	113
11.2. Латинська Америка: бразильські, аргентинські традиції – вплив африканських та європейських елементів	115
<i>Розділ 12. ДЕМОНОЛОГІЯ АВСТРАЛІЇ.....</i>	<i>118</i>
12.1. Аборигенські традиції: духи в міфології корінних народів – бунуп, маму, ванджина як злі істоти	118
12.2. Колоніальний вплив: європейські демони в австралійському фольклорі	120
12.3. Сучасні уявлення: урбаністичні міфи, вплив на літературу та кіно	122
<i>Розділ 13. ДЕМОНОЛОГІЯ СХІДНОЇ АЗІЇ: КИТАЙ ТА ЯПОНІЯ</i>	<i>125</i>
13.1. Релігійно-філософські основи демонологічних уявлень Східної Азії	125
13.2. Основні демонологічні образи Китаю та Японії	127
13.3. Демонологія у культурі та соціальних практиках Східної Азії	129
<i>Розділ 14. ТРАНСФОРМАЦІЯ ДЕМОНОЛОГІЧНИХ УЯВЛЕНЬ У НОВИЙ ЧАС.....</i>	<i>132</i>
14.1. Вплив наукової революції: від містицизму до раціоналізму, секуляризація демонів	132
14.2. Романтизм та готична література: демон як символ внутрішнього зла	134
14.3. ХХ століття: психоаналіз (Фрейд, Юнг) та демонологія як психологічний феномен	136
14.4. Сучасні трансформації: вплив медіа, глобалізації та постмодернізму	138
<i>Розділ 15. ДЕМОНОЛОГІЯ ЯК КУЛЬТУРНИЙ ТА СОЦІАЛЬНИЙ ФЕНОМЕН ..</i>	<i>141</i>
15.1. Демонологія в мистецтві: живопис, скульптура, театр – від середньовіччя до сучасності	141
15.2. Соціальний аспект: демон як метафора соціальних страхів (епідемії, війни, кризи)	143
15.3. Аналіз феномена: роль у формуванні ідентичності та соціальних норм	145
<i>Розділ 16. ДЕМОНОЛОГІЧНІ ІДЕОЛОГІЇ: ІСТОРИЧНИЙ ТА СУЧАСНИЙ ОГЛЯД.....</i>	<i>148</i>
16.1. Класичні демонологічні ідеології: середньовічні трактати, ренесансні окультисти (Агріппа, Парацельс)	148

16.2. Сучасні демонологічні ідеології: езотеризм, неопананізм, окультні рухи	150
16.3. Критика демонологічних ідеологій: науковий скептицизм vs. релігійна інтерпретація	153
<i>Розділ 17. Класифікація та загальна характеристика САТАНІЗМУ</i>	<i>157</i>
17.1. Визначення та історичний контекст	157
17.2. Ідеологи сучасного сатанізму	158
17.3. Класифікація сатанізму	158
17.4. Культова практика та символіка сатанізму	160
<i>Розділ 18. Розвиток САТАНІЗМУ В СВІТІ</i>	<i>162</i>
18.1. Інституціоналізація сатанізму: виникнення та діяльність «Церкви Сатани»	162
18.2. Ідеологічні напрями та внутрішня диференціація сатанізму	163
18.3. Поширення сатанізму у США та формування нових організацій	164
18.4. Кримінальні практики та девіантні прояви сатанізму	164
18.5. Європейський контекст: організації, злочини та міжгрупові зв'язки	165
18.6. Сатанізм на Близькому Сході та в Африці: локальні особливості	167
18.7. Глобалізація сатаністських рухів та транснаціональні об'єднання	169
<i>Розділ 19. АНАЛІЗ САТАНИНСЬКОГО ВЧЕННЯ АНТОНА ШАНДОРА ЛА-ВЕЯ</i>	<i>172</i>
19.1. Ідейні джерела та загальна характеристика «Сатанинської біблії»	172
19.2. Доктринальні положення та етична система сатанізму Ла-Вея	173
19.3. Соціально-практичні аспекти та критика псевдосатанізму ..	178
<i>Розділ 20. РЕЛІГІЙНІ НЕОКУЛЬТИ ТА ГРІХОПАДІННЯ ЛЮДИНИ ЯК ВІДДАЛЕННЯ ЇЇ ВІД ІСТИННОЇ БЛАГОДАТІ</i>	<i>183</i>
Висновки	190
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	192